
AB UZMANI NAS: AB TÜRKİYE'YE PERSPEKTİF SUNAMIYOR

31.07.2017

Deutsche Welle (27 Temmuz 2017)

DW Türkçe: Avrupa Komisyonu'nun Genişlemeden Sorumlu Üyesi Johannes Hahn Brüksel'deki görüşme öncesi yaptığı bir açıklamada "Türkiye ile yaşanan anlaşmazlıkların ekonomik sonuçları olabilir" dedi. Sözleri yaptırım tartışmasına neden oldu. Sizce, AB Türkiye'ye yaptırım kararı alır mı?

Çiğdem Nas: Üstü kapalı bir yaptırım belki olabilir. En azından onu bir kart olarak kullanmak olabilir ama pek etkili bir şey de olabileceğini düşünmüyorum. Türkiye'de zaten Avrupa karşıtı bir kamuoyu oluşmaya başladı. Medya organlarında bunu çok görüyoruz. Böyle yaptırımlar uygulanması bunu daha da körükleyecektir. Ortada bir havuç yok. Bir de sopa kullanırsa Avrupa Birliği, yaptırımlar yaparsa iyice ilişkiler zedelenecektir diye düşünüyorum. Şu an için onu çok göze almazlar. Türkiye'nin de daha ılımlı olması gerek. Avrupa Birliği ile reform sürecine yakın vadede geri dönmek için niyet beyan etmesi gerekiyor.

DW Türkçe: Türkiye tıkanan müzakere sürecinin canlandırılması için yeni fasılların açılmasını istiyor. Bu talep Salı günü Brüksel'de gerçekleştirilen görüşmede de dile getirildi. Sizce yakın zamanda yeni bir fasılın açılması mümkün mü?

Nas: Yakın zamanda çok mümkün gözüküyor, çünkü Türkiye'nin açılmasını istediği 23'üncü ve 24'üncü fasıllar, temel haklar, yargı ve serbest dolaşım ile ilgili. Bunlar zaten şu anda Güney Kıbrıs tarafından açılması engellenen fasıllar. Avrupa Birliği de şu anda kesin bir dille açılmayacağını ifade ediyor. Hatta AB Dış Politika Yüksek Temsilcisi Federica Mogherini'nin sözlerinden de anlıyoruz. Açılması mümkün olanlar, devlet yardımları, sosyal politika gibi üç tane fasıl. Onlar açılabilir ama şu anda böyle bir hazırlık yok.

DW Türkçe: Peki, Türkiye'nin AB sürecinin canlandırmak için ne gibi adımlar atılabilir?

Nas: 25 Mayıs'tan sonra Avrupa Birliği ile yeniden görüşmeler başladı. Cumhurbaşkanı Erdoğan ile AB yetkilileri görüştüler. Daha sonra siyasi diyalog toplantısı yapıldı. Salı günü tekrar siyasi diyalog toplantısı yapıldı. Ama tabii elimizde ilişkileri canlandırmak için çok fazla araç yok. Üyelik müzakerelerinin yakın vadede canlanamayacağını dikkate alırsak, iki tane alan öne çıkıyor. Biri vize konusu. Burada Türkiye önemli çalışmalar yapmıştı. Eksik kriterler üzerinde bir çalışma yapılabilirse, belli bir hedefe yönelik süreç tekrar başlayabilir. Bir de tabii daha da somut olan bir konu olarak Gümrük Birliği'nin güncellenmesi var. Burada da 2015'ten beri çalışmalar yapılıyor ancak resmi müzakereler henüz başlamadı.

AB-Türkiye arasında son yüz yüze görüşme Salı günü yapıldı

DW Türkçe: Gümrük Birliği Anlaşması'nın güncellenmesi Türkiye'nin AB perspektifi için önem

taşıyor. Peki, anlaşma güncellenmezse Türkiye'nin ve AB'nin nasıl bir kaybı olur?

Nas: Güncellenmezse başka opsiyonlar da var. Bir opsiyon, Gümrük Birliği'nin olduğu gibi devam etmesi. Türkiye'nin Gümrük Birliği'nden bu güne kadar sağladığı fayda giderek azalmış durumda. Türkiye, Avrupa Birliği'nin bu müzakereleri başlatmayacağını görürse o zaman Gümrük Birliği'ni bir serbest ticaret anlaşmasına çevirmeyi düşünebilir. Türkiye'nin ekonomik olarak Avrupa Birliği ile çok yakın ilişkileri var. Ticarete ihracatın yüzde 48'e yakını geçtiğimiz yıl Avrupa Birliği'ne gitti. Yatırımların yine üçte ikisi AB ülkelerinden geliyor. Türkiye'yi yakın tutmak AB için de önemli. Ancak AB Türkiye'ye bir perspektif sunamıyor. Türkiye de artık AB ekseninden biraz çıkmaya başladı. AB yetkilileri üyelik perspektifini şu an için çok mümkün görmüyorlar ama şunu diyorlar; "Biz sizinle dış politikada, terörle mücadelede, enerjide işbirliği yapalım". Türkiye'nin cevabı da şu oluyor; "Biz herhangi bir üçüncü ülke değiliz". Türkiye, hayal kırıklığına uğramış durumda. Türkiye'yi AB ile işbirliği yapacak hale getirmek için bazı mekanizmalara ihtiyaç var. O yüzden de Gümrük Birliği şu anda onların elinde olan tek mekanizma olarak görünüyor.

DW Türkçe: "AB Türkiye'ye perspektif sunamıyor" dediniz, peki sizce AB'nin şu noktada ne yapması gerekiyor?

Nas: Biraz artık bazı şeyler için geç kalındı diye düşünüyorum. Mesela Türkiye'nin söylediği 23'üncü ve 24'üncü başlıkların açılması. Avrupa Birliği bunu üç dört yıl önce yapsaydı, Türkiye de bir ilerleme sağlayabilirdi. Avrupa Birliği'ndeki çevrelerde şöyle bir şey var; "Aday ülke ama AB kriterlerini yerine getiremiyor. Türkiye ile stratejik bir ortaklık yapabiliriz". Çin'le yapılan stratejik işbirliğini Türkiye için model olarak öngörüyorlar. Ama bu özellikle AB sürecine inanan insanlar için çok yaralayıcı. Eğer siz açık ve net bir üyelik perspektifi sunamazsanız, o zaman Türkiye'nin AB ile işbirliği yapması için herhangi bir motivasyonu da kalmayacaktır. Ayrıca birçok Avrupalı için Türkiye'nin üyelikten çok uzak bir imajı da var. Geniş görüşlü yaklaşmak lazım. Ayrıca bugünün dünyasında Türkiye'nin ne kadar önemli olduğunu hatırlamak lazım.

Cumhurbaşkanı Erdoğan Mayıs ayında AB liderleriyle biraraya gelmişti

DW Türkçe: Avrupa Parlamentosu, Türkiye ile müzakereleri askıya alma çağrısı içeren bir karara imza attı. Hukuki bağlayıcılığı olmayan bu karar ne kadar etkili olur? Sizce AB ülkeleri, Türkiye ile AB üyelik müzakerelerini askıya almak istiyor mu?

Nas: Böyle düşünen ülkeler var. Avusturya'yı biliyoruz. Almanya Dışişleri Bakanı Sigmar Gabriel'in yine buna yakın bazı açıklamaları oldu. Zaten müzakereler fiili olarak durmuş durumda. Bütün fasılları bile açsanız, ilerlemeyi sağlayacak olan onun kapatılma hedefidir. Bu dinamik yok zaten müzakere sürecinde. Fiili olarak durmuş olan müzakereleri askıya alma tehdidinin de çok bir etkisi yok, çünkü Türkiye'de zaten insanlar umutlarını büyük ölçüde yitirmiş durumdadır AB sürecine yönelik olarak.

DW Türkçe: Geri Kabul Anlaşması, Türkiye ile Avrupa Birliği arasında son dönemde varılan en önemli mutabakatlardan biri. Brüksel-Ankara hattındaki gerginlik nedeniyle zaman zaman gündeme geliyor. Özellikle vize muafiyetinin gerçekleşmemiş olması Ankara'nın tepkisini topluyor. Bu anlaşmanın geleceğini nasıl görüyorsunuz?

Nas: AB için son derece önemli. Türkiye şu an dünyanın en çok mülteci barındıran ülkesi. Bu yüzden AB ile Türkiye'yi biraraya getiren bir konu. Bu işbirliği devam edecektir diye düşünüyorum. Türkiye bunu bir koz olarak da kullandı bazen AB'ye karşı ama bir anlaşmaya varıldı. Türkiye için de son süreç göç politikasını daha iyi bir temele oturtması için önemli oldu. Daha önce duruma

göre gerçekleştirilen bir politika vardı. Őimdi, G İdaresi Genel Müdürlüęü kuruldu. Sınırların kontrolü için daha etkili önlemler alındı. O anlamda AB ile işbirliği Türkiye'nin g politikasının deęiŐmesine katkıda bulundu. Ama tabii uzlaŐının başka maddeleri de vardı. yelik müzakerelerinin canlandırılması, vize muafiyetinin sağlanması gibi. Bunlar yapılamadı. 9 maddelik bir uzlaŐıyken bu uzlaŐının tüm maddelerinde bir ilerleme sağlanamadı.

© Deutsche Welle Türkçe

Özge Artunç

Yıldız Teknik Üniversitesi Siyaset Bilimi ve Uluslararası İlişkiler Blmnnde ęretim görevlisi olan Doç. Dr. Çiğdem Nas, İktisadi Kalkınma Vakfının Genel Sekreteri ve Avrupa Takımı Uzmanı olarak görev yapıyor.

Kaynak/Source: